

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. IX. De Joanne Gersonio Cancellario Parisiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

12. Undè patet quàm incongruè libertates Ecclesiæ Gallicanæ in illibatâ antiquorum Canonum custodiâ eorumque adversus Summum Pontificem propugnatione collocentur: quandoquidem Universitas Parisiensis antiquis Canonibus, Beneficiorum collationes Episcopis adscribentibus, derogandum censebat; urgebatque, teste eodem Bulæo, ut illa collatio Summo Pontifici reservaretur, quem sperabat æquius illa dispensaturum. Sunt alia quamplurima in historia prædicta, ex quibus constat Universitatem Parisiensem in suum commodum Canonibus per privilegia derogari à Summis Pontificibus impetrasse.

13. Donentur sanè Beneficiis viri graduati, dummodò Universitates nonnisi capaces ad gradus promoveant, ii que aliundè Beneficiis digni sint. Consulantur in rebus obscuris, & difficilibus Doctores pietate, ac doctrinâ celebriores, sed supremæ Romani Pontificis autoritati antiqua reverentia, & debita restituatur obedientia; salva sint Universitatibus sua privilegia, sed autoritas à qua emanarunt, ut par est, excolatur.

C A P U T IX.

De Joanne Gersonio Cancellario Parisiensi.

1. **S**I libertates Ecclesiæ Gallicanæ doctrinâ Illustrissimorum Antistitum Conventus Parisiensis continerentur, non immeritò earum præcipuus Autor laudaretur Joannes Gersonius Universitatis Parisiensis Cancellarius, vir pro sua pietate, doctrinâ, & zelo plurimum commendandus. Ipse enim Primus ex Theologis Catholicis Summum Pontificem Concilio generali inferiorem, & errori, etiam cum tantquam supremus Pastor aliquid toti Ecclesiæ fide Divinâ credendum proponit, obnoxium esse docuit; Quæ duo capita principaliora sunt; alia etiam tradidit, sed non adedò absolute.

2. Non potuit tamen Gersonius ab antiquorum doctrinâ ità recedere, quantumvis adversus immanes sui temporis abusus stomachatus, quin plures supersint in ejus operibus

132 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
sententiæ propositionibus Comitiorum Cleri Gallicani ad-
versæ, ut suis locis ostendemus.

3. Multa concurrerunt, ut Gersonius suæ doctrinæ plu-
rimos in eo Regno Discipulos habuerit. Remissus aliquan-
tùm avitus sanctæ Sedis cultus à tempore dissidii inter Boni-
facium VIII. Papam, & Philippum IV. Franciæ Regem,
nec non ob asperum à vicinis Pontificibus tum legitimis,
tum schismaticis, aut dubiis impositum circa Beneficia, &
redditus, jugum: confusio Ecclesiastici regiminis, & cor-
ruptio disciplinæ, ob diuturnum & pertinax schisma; ipsius
Gersonii fama, nec non ejus in extinguendo schismate zeli
prosper eventus, naturalis hominum propensio ad immi-
nuendam superiorum, quorum præceptis promptius, ac fre-
quentius urgentur, autoritatem: adhæsiō succedentium
Doctorum sententiis, quas Academiæ suæ proprias, & ni-
hilominus insignes, arbitrantur.

4. Veruntamen, si Gersonii autoritatem spectes, etsi non
contemnendâ sit, propter eas quas diximus ipsius dotes, est
tamen aliorum ejusdem Academiæ alumnorum contraria sen-
tientium, v. g. S. Thomæ, & aliorum, quorum testimo-
niis utimur, autoritate, minoris in Ecclesia existimationis:
si ejus doctrinæ fundamenta solo veritatis amore diligenter
scruteris, minùs quàm contrariæ, quæ in libris sequentibus
proferentur, solida comperies. Si ergò autoritate metienda
est doctrinæ dignitas, plus est iis tribuendum, quorum &
persona, & scripta publicè tota veneratur Ecclesia: si solis
cedendum est probationibus, priùs exuendus est privatus af-
fectus, & dimittenda præjudicia: Quæ conditiones in om-
ni contentionum genere mutudò ab utraqùe parte postu-
lantur, sæpiùs à neutra præstantur, hic omninò necessariæ
sunt.

5. Edmundus Richerius antequam adversus sanctæ Sedis
Dignitatem stylum apertè convertisset, Gersonium Apolo-
gia indigere sensit. Quamobrem in ejus vita, quam cum hoc
titulo ejus operibus editionis anni 1606. præfixit (ejus
enim editionis autorem se ipse prodit in præfatione ad suas
vindicias, quod obscurè tantum indicaverat Illustrissimus
Cardinalis Perronius in Oratione ad tres Ordines Regni Fran-
ciæ

ciæ an. 1614.) Vita Joannis Gersonii Doctoris, & Cancellarii Parisiensis ex ejusdem operibus collecta an. 1606. Illic objicit sibi Richerius; At inquit, lib. de ascribilitate Papa edidit. Respondet. Verum id quidem est, sed attende ad scribina, quo bacchante lucubratum fuit, tum omnia bene concordabis. Enimverò Parisiensis Academia, cum duos antipapas de Ecclesia auctoritate sic inter sese colludentes cerneret, ut neque a Tu neque habitu, unien- da, & concordanda Ecclesie rationem retinerent, &c. Et infra; Caterum qui libellum de ascribilitate cum titulo comparavit, omniaque benigne exami- navit, animadvertet tractatum hunc eruditissimum non id velle quod heretici ca- villantur, aut invidiosum illud lemma præsert: Quoniam Ecclesie auctoritatem non absolute, & formaliter, sed CASUALITER TANTVM quoad abu- sum, & exercitium auctoritati Pontificie antecellere demonstrat Gersonius.

6. Certè Gersonium zelo suo contra abusus, quos & in Ecclesiastico, & in politico regimine invaluisse cernebat, longius quam par erat, abreptum fuisse, nemo sapiens, ac justus negabit. Audi enim quid scripserit de summis Pontifi- cibus Tomo secundo in regulis moralibus tit. de præceptis Decalogi. Casus multi esse possunt, in quibus aliquis se gerens pro Papa, & pro tali habitu ab Ecclesia, poterit à subdito licite vel occidi, vel in carce- rari, vel per medium quendam appellationis ab eo, vel subtractionis à sua obe- dientia, declinari, nisi forte obstare monstretur constitutio aliqua non humana solum, sed Divina atque revelata, huic naturali juri præjudi- cans.

7. Nec mitius egit erga Principes Politicos. Ait enim opusc. contra adultores. Confid. 7. Error est dicere terrenum Principem in nullo suis subditis dominio durante obligari, quia secundum jus Divinum, & naturalem aequitatem, & verum domini finem, quemadmodum subditi de- bent fidem, subsidium, & servitium domino, sic etiam dominus subditis suis fidem debet, & protectionem, ut si eorum manifestè, & cum obstinatione in inju- ria, & de facto prosequatur Princeps, tunc regula hæc naturalis: Vim vi re- pellere licet locum habet, & id Seneca in Tragediis. Nulla Deo gravior victima, quam Tyrannus, &c. Ad idem est Tullius 3. de Officiis. Vide serm. ad Re- gem nomine Universitatis Parisiensis.

8. Sed si in communi Gallicanarum libertatum definitione stemus, non poterit Gersonius earum fautor censerì, qui Canonibus, præsertim in favorem Litteratorum, & maximè Theologorum, derogandum pluries sensit. Status Prælationis (inquit in opusc. de statibus sub titulo de statu Prælatorum

134 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS ,
confid. 14.) si fiat limitatio sui usus in Beneficiis conferendis , vel in exem-
ptionibus , non debet rationabiliter conquiri , dum hoc manifestè fit propter studium
litterarum , præsertim sacra doctrina.

9. Credo equidem Gersonium , & Universitatem ipsam ,
ut jam antea dixi , litterarum profectum , & fructum in Ec-
clesiam à viris doctis proventurum spectasse , in procurandis
beneficiis , ac exemptionibus , Magistris , & Alumnis suis con-
tra juris communis dispositionem. Sed cur Regularibus , aut
alterius conditionis hominibus bonum similiter finem propo-
situm in petendis privilegiis non tribuamus ? Cur Univer-
tas Parisiensis tot favoribus à sancta Sede donata , similia be-
neficia cæteris invideat ? Cur verò supremum Ecclesiæ Pasto-
rem erga nos tantum fidelem , & prudentem dispensatorem ,
erga alios prodigum dissipatorem judicabimus ? Cur Cano-
num tantum nobis commodorum violatio , servitus intole-
randa reputabitur , minus commodorum dispensationem non
solum tanquam licitam , sed & ferè ut debitam impetrare eni-
temur ?

10. Fateor , & sæpè profitebor sanctis illis Ecclesiæ legi-
bus esse strictè inhærendum , quandiù gravissima causa recede-
re ab illis non cogit ; sed propter quosdam abusum potestatem
ipsam negandam non esse defendo , præsertim ab illis , qui
frequenter ad eam recurrunt.

C A P U T X.

De quibusdam aliis Scholæ Parisiensis Doctoribus.

1. **P**ost Gersonium , schisma inter Eugenium XVIII. Pa-
pam & Concilium Basileense , occasionem præbuit
scholæ Parisiensi sese in celebri illius Cancellarii doctrina
firmandi , ac nonnullis Doctoribus pro ea scribendi. Deinde
orto dissidio inter Julium II. summum Pontificem , & Lu-
dovicum XII. Franciæ Regem , Joannes Major , & Jacobus
Almain in Ludovici defensionem eandem doctrinam adhibue-
runt. Eam ferè sopitam initio hujus sæculi suscitavit Ed-
mundus Richerius ; alii identidem promoverunt , donec Il-
lustris-